

Witteveen+Bos
Van Twickelostraat 2
Postbus 233
7400 AE Deventer
0570 69 79 11
www.witteveenbos.nl

onderwerp oplegnotitie geur, stof en luchtkwaliteit
project bestemmingsplan Langezaal
opdrachtgever gemeente Haaksbergen
projectcode HKB51-4-P
referentie HKB51-4-P/14-008.086
opgemaakt door ir. A.M. Schakel
goedgekeurd door drs. C.J. Valk
status definitief
datum opmaak 15 april 2014
bijlagen geurbeleid provincie Overijssel

paraaf

aan	gemeente Haaksbergen	K. Wijnja
kopie	Witteveen+Bos	A. van Boheemen
		C.J. Valk

1. INLEIDING

In december 2012 is het ontwerp Bestemmingsplan Industrie-West, partiële herziening Langezaal, opgesteld. In hoofdstuk 4 'Milieu- en omgevingsaspecten' van het plan is onderbouwd dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat in de omgeving van Langezaal (locatie Industriestraat 3-5; hierna genoemd: Langezaal).

Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn door omwonenden zienswijzen ingebracht. Aspecten die daarbij onder andere genoemd worden, zijn de mogelijke geuroverlast die Langezaal veroorzaakt en de actualiteit van de onderliggende geur- en stofonderzoeken.

Na de indiening van de zienswijzen en na de behandeling van de vrijstelling artikel 19.1 Wro voor hal 9, zijn er in opdracht van de provincie Overijssel in 2013 diverse geuronderzoeken uitgevoerd bij Langezaal. Voor het opstellen van het definitieve bestemmingsplan kunnen deze onderzoeken betrokken worden, aangezien het relevant actueel inzicht betreft.

Verder wordt opgemerkt dat de gemeenteraad van Haaksbergen op 29 januari 2014 een motie heeft aangenomen waarin wordt gesteld dat de raad niet zal instemmen met een herziening van het bestemmingsplan indien die mogelijkheden biedt voor uitbreiding van de omgevingsvergunning voor milieu van Langezaal.

De gemeente Haaksbergen heeft Witteveen+Bos gevraagd de nieuwe rapporten te betrekken bij een nieuwe afweging of ter plaatse van woningen in de omgeving van Langezaal een goed woon- en verblijfklimaat kan worden gegarandeerd. Deze afweging gaat in op de aspecten geur, stof en luchtkwaliteit.

2. GEUR

2.1. Kader

Het landelijk beleidskader voor geur is vastgelegd in de beleidsbrief van de minister van VROM (d.d. 30 juni 1995). Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het voorkomen van (nieuwe) hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT) de kern van het geurbeleid. Als er wel hinder is, bepaalt het lokaal bevoegd gezag welk hinderniveau aanvaardbaar is.

Lokaal geurbeleid is een mogelijkheid die is beschreven in genoemde brief van de Minister. Indien de lokale overheid eigen geurbeleid heeft vastgesteld wordt een activiteit daaraan getoetst. Voor Langezaal is de provincie Overijssel bevoegd gezag voor de milieuvergunning. De provincie heeft vastgesteld geurbeleid. In bijlage I van deze notitie staat een samenvatting van het provinciale geurbeleid.

In het ontwerp Bestemmingsplan is op basis van de op dat moment beschikbare meest recente geuronderzoeken¹ (uit 2012) vastgesteld dat de activiteiten van Langezaal voldoen aan de streefwaarde van het geurbeleid van de provincie. De streefwaarde is de waarde waarbij geen hinder optreedt. Dit sluit aan op het eerste uitgangspunt van het rijksbeleid, namelijk het voorkomen van (nieuwe) hinder. Voor deze waarde geldt dat een goed woon- en verblijfsklimaat in elk geval is gegarandeerd. De zogenaamde richtwaarde uit het beleid komt overeen met een acceptabel hinderniveau.

2.2. Beoordeling geuronderzoeken

In opdracht van de provincie Overijssel zijn in 2013 door het Bureau Milieumetingen van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) op 16 augustus, 26 november en 5 december geuronderzoeken uitgevoerd. In combinatie met de genoemde onderzoeken uit 2012, bieden deze metingen een beeld van de geur die bij Langezaal vrij kan komen.

Uit de resultaten blijkt dat de geuremissie op de verschillende meetdagen sterk kan verschillen². In dat opzicht zijn de verschillende onderzoeken te beschouwen als verschillende momentopnamen. De beoordeling of de geuremissie ook relevant is voor de omgeving dient rekening te houden met deze variaties.

Het kader voor de beoordeling wordt gevormd door het eerder genoemde rijksbeleid en provinciale geurbeleid. De in het provinciale beleid genoemde streef- en richtwaarden zijn uitgedrukt als geurconcentraties met een bepaalde percentielwaarde over een periode van één jaar³. Dit betekent dat in het geval dat er meerdere metingen zijn uitgevoerd, zoals bij Langezaal het geval is, al deze metingen gezamenlijk betrokken moeten worden bij een toetsing aan deze normen. Een individuele meting is dan immers niet maatgevend voor

¹ Rapportage betreffende emissiemetingen aan shredder- en filterinstallaties bij Langezaal Afvalverwerking BV te Haaksbergen, 7 en 8 maart 2012, provincie Overijssel, Pro Monitoring B.V., d.d. 24 april 2012, inspectierapport r010004e. Rapportage betreffende geuronderzoek Langezaal te Haaksbergen, gemeente Haaksbergen d.d. 13 juni 2012, Pro Monitoring BV, inspectierapport r10314c.

² Het is aannemelijk dat afvalsamenstelling, -hoeveelheid en luchtcondities (temperatuur, vocht, en dergelijke) niet elke dag hetzelfde zijn, maar altijd enigszins zullen variëren, en daarmee ook de aanwezige geur.

³ Dit zijn de zogenaamde geurcontouren, die een geurconcentratie weergeven welke – in een gemiddeld jaar – een bepaald aantal uren per jaar worden overschreden. In de onderhavige situatie is de 98-percentiel van toepassing, die overeenkomt met een overschrijdingsfrequentie van 176 uur per jaar. In het geval dat de geurconcentratie zo laag is als de streefwaarde, heeft een dergelijke overschrijding bijvoorbeeld geen hinder tot gevolg.

een jaar. Het geheel aan onderzoeken bij Langezaal van 2012 en 2013 biedt veel informatie om een oordeel te kunnen geven van de geurbelasting in relatie tot het beleidskader.

Uit de onderzoeken komt verder naar voren dat Langezaal in de loop van de tijd aanpassingen aan de afzuigsystemen en emissiepunten heeft uitgevoerd om de emissiesituatie te verbeteren. Bij het onderzoek van 16 augustus 2013 was sprake van drie geurbronnen: de halafzuiging (hal 8 en 9), de afzuiging van de shredderinstallatie en de afzuiging van de sorteerlijn. Op basis van de metingen van dat onderzoek, zou de streef- en richtwaarde bij woningen worden overschreden. Dit onderzoek heeft voor de provincie aanleiding gegeven om handhavend op te treden. Bij het onderzoek van 26 november 2013 was de emissiebron 'shredderlijn' afgekoppeld. Op basis van de metingen van dit onderzoek werd overal voldaan aan de streefwaarde. Bij het onderzoek van 5 december 2013 was tenslotte ook de 'sorteerlijn' nog afgekoppeld. De gemeten geuremissie was hoger dan op 26 november (maar veel lager dan op 16 augustus) waardoor in een klein gebied ten zuidoosten van Langezaal de streefwaarde werd overschreden, maar wel overal ruim voldaan werd aan de richtwaarde.

Na de genoemde aanpassingen is nu sprake van alleen één emissiebron, namelijk de afgezogen ventilatielucht van de hal (hal 8 en 9), welke - na stoffiltering - verdeeld wordt over vier naast elkaar geplaatste identieke schoorstenen.

Op basis van de oorspronkelijke geuronderzoeken die bij het ontwerp-bestemmingsplan zijn gehanteerd (2012) en de aanvullende onderzoeken in 2013, kan worden geconcludeerd dat in elk geval voldaan kan worden aan de richtwaarde van het provinciale beleid, die overeen komt met een acceptabele hindersituatie en dat de geurbelasting gemiddeld nabij de streefwaarde ligt. Daarmee is voldoende aangetoond dat sprake zal zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2.3. Relatie met vergunning

Op grond van de aard van het afval (niet organisch) en de gesloten ruimtes, zijn de activiteiten van Langezaal ten tijde van vergunningverlening en de Artikel 19, lid 1 WRO procedure als niet geurrelevant beoordeeld door de gemeente en de provincie. Zoals is toegelicht in de vrijstellingsprocedure¹, betekent dit niet dat er geen geur in de hallen aanwezig is en dat er geen enkele geur uit de ventilatie vrijkomt. De beoordeling 'niet geurrelevant' heeft betrekking op de relevantie in de omgeving: de geur zal bij nabije woningen, dan wel op 100 meter afstand van de inrichting, redelijkerwijs geen hinder veroorzaken vanwege de geringe vracht en de verdunning over die afstanden. Vertaald naar het toetsingskader voor geurbeleid, zou dat betekenen dat voldaan wordt aan de streefwaarde (geen hinder).

¹ Geur- en stofproblematiek Langezaal Haaksbergen, Witteveen+Bos, d.d. 25 september 2012, referentie HKB51-1/nija4/002.

In de vigerende vergunning¹, die is gebaseerd op afwezigheid van geurrelevante stoffen (zie uitleg op de vorige pagina), is geen kwantitatieve geurnorm geformuleerd. Dit betekent impliciet dat het aannemelijk is dat voldaan moet worden aan de streefwaarde². Op basis van de vigerende vergunning is daarmee een verankering aanwezig voor het voldoen aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2.4. Conclusie

Op basis van bovenstaande overwegingen concluderen wij dat de activiteit van afval sorteren op de locatie Industriestraat 3-5 ter plaatse van de omliggende woonwijk niet leidt tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect geur.

3. STOF

Voor stof geldt een onderscheid in grof stof en fijn stof. De effecten van fijn stof zijn niet zozeer in termen van hinder uit te drukken, maar wel in voor gezondheid relevante luchtkwaliteitseisen zoals opgenomen in de Wet milieubeheer titel 5.2 ('Wet luchtkwaliteit'). Op dit aspect wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

Door Langezaal zijn meerdere maatregelen getroffen om de kans op verspreiding van grof stof te beperken: het laden/lossen en opslaan vindt plaats in een gesloten ruimte met zelfsluitende deuren en de afgezogen lucht wordt afgevoerd via stoffilters. Voor het voorkomen van eventuele verspreiding van grof stof zijn dit adequate maatregelen om hinder in de omgeving te voorkomen³. Bij metingen is vastgesteld dat de emissie van totaal stof (fijn en grof) ruim voldoet aan de normen⁴. Dit geldt ook voor de nieuwe situatie waar het aantal emissiepunten is teruggebracht, omdat nog steeds eenzelfde filtering van alle lucht plaatsvindt.

Geconcludeerd wordt dat voor het aspect 'grof stof' voldoende gegarandeerd is dat wordt voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

¹ Door de provincie Overijssel zijn de volgende vergunningen verleend (peildatum februari 2014). Deze vergunningen zijn onherroepelijk:

1. Revisievergunning/oprichtingsvergunning d.d. 25 augustus 2009;
2. Omgevingsvergunning beperkte verandering inrichting (voormalige melding artikel 8.19 Wm) d.d. 23 september 2010;
3. Omgevingsvergunning beperkte verandering inrichting (voormalige melding artikel 8.19 Wm) d.d. 10 mei 2011;
4. Omgevingsvergunning voor het veranderen van de inrichting d.d. 21 mei 2012;
5. Omgevingsvergunning voor het verandering inrichting d.d. 27 februari 2013.

² In de geuronderzoeken die de provincie in 2013 ter controle van de vergunning heeft uitgevoerd, is dit ook een uitgangspunt bij de beoordeling.

³ Deze maatregelen gaan verder dan hetgeen wordt gesteld in de Nederlandse Richtlijnen lucht (NeR). De NeR stelt (hoofdstuk 3.8): Bij de opslag of bij het bewerken dienen de (..) goederen in een gesloten ruimte te worden opgeslagen of bewerkt. Deze maatregel dient te worden aangevuld met optimalisatiemaatregelen (bijvoorbeeld goodhousekeeping) en/of aanvullende maatregelen (bijvoorbeeld bevochtigen, afzuigen) als dat nodig is om visueel waarneembare stofverspreiding te voorkomen.

⁴ De stofemissie concentraties zijn gemeten in maart 2012 en bij alle emissiepunten kleiner dan 0,5 mg/m³ (norm is 5 mg/m³). 'Rapportage betreffende emissiemetingen aan shredder- en filterinstallaties bij Langezaal Afvalverwerking BV te Haaksbergen, 7 en 8 maart 2012'. Pro Monitoring B.V. , d.d. 24 april 2012, inspectierapport r010004e.

4. LUCHTKWALITEIT

Sinds 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden en staan de hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). De relevante grenswaarden voor de luchtkwaliteit waar vanwege de activiteiten van Langezaal aan getoetst dient te worden, zijn fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO₂). Deze stoffen zijn aanwezig in de uitlaatgassen van het verkeer (vrachtwagens) en de shovel in de hal. Daarnaast kan fijn stof vrijkomen vanuit de emissiepunten van de hal.

Uit het luchtkwaliteitsonderzoek van SCM Milieu BV¹ uit 2009 blijkt dat in ruime mate aan de luchtkwaliteitseisen voortvloeiende uit de Wet luchtkwaliteit voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM10) wordt voldaan.

De emissie van fijn stof via de emissiepunten op de hal geeft geen relevante bijdrage aan de omgeving. In 2011 is reeds door SGS onderzocht wat de gevolgen in de omgeving zijn van de toenmalig gemeten emissie (deels zonder filters)². Uit deze toetsing blijkt dat ruimschoots aan de wettelijke eisen wordt voldaan. Sedertdien is het aantal emissiepunten verminderd, en wordt alle afgezogen lucht afgevoerd via filters, waardoor de emissie zeer sterk is verminderd (conform het genoemde emissieonderzoek van Pro Monitoring van maart 2012).

Geconcludeerd wordt dat in ruime mate wordt voldaan aan alle relevante luchtkwaliteitseisen en dat derhalve voor dit aspect wordt voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

¹ Luchtkwaliteitsonderzoek ten behoeve van Langezaal Afvalverwerking BV. In het kader van een aanvraag om een oprichtingsvergunning ingevolge de Wet milieubeheer voor de inrichting gelegen aan de industriestraat te Haaksbergen, SCM, rapportnummer LK.09.Lan.Haa.001-02, d.d. 8 mei 2009.

² Notitie d.d. 21 juni 2011 betreffende stof Langezaal, SGS Nederland BV. Arnhem.

BIJLAGE I GEURBELEID PROVINCIE OVERIJSEL

Beleidsregel geurhinder

Toetsing vindt plaats aan de hand van de volgende tabellen.

Tabel 1

wanneer proefpersonen aan een geur bij de volgende concentraties een hedonische waarde van -2 toekennen (NVN 2818)	wordt de geur beoordeeld als:
$< 3 \text{ ge/m}^3$	zeer hinderlijk
$3 - 10 \text{ ge/m}^3$	hinderlijk
$10 - 30 \text{ ge/m}^3$	minder hinderlijk
$> 30 \text{ ge/m}^3$	niet hinderlijk

Tabel 2

	Wonen/buitengebied			Werken		
Continue emissies	geurconcentraties (ge/m ³) zijn weergegeven als 98 percentiel					
Beoordeling geur (zie tabel 1)						
	streefwaarde	richtwaarde	bovenwaarde	streefwaarde	richtwaarde	bovenwaarde
Zeer hinderlijk	0,1	0,3	1	0,3	1	3
Hinderlijk	0,3	1	3	1	3	10
Minder hinderlijk	1	3	10	3	10	30
Niet hinderlijk	3	10	30	10	30	100
Discontinue emissies	Geurconcentraties in ge/m ³					
Percentielwaarde	streefwaarde	richtwaarde	bovenwaarde	streefwaarde	richtwaarde	bovenwaarde
95	0,2	0,6	2	0,6	2	6
98	0,3	1	3	1	3	10
99,5	0,6	2	6	2	6	20
99,9	1,2	4	12	4	12	40
99,99	3	10	30	10	30	100

1. De streefwaarde is de waarde waarbij geen hinder optreedt en dus geen maatregelen noodzakelijk zijn. De richtwaarde is het in principe toe te kennen acceptabel geurhinderniveau.
2. Boven de bovenwaarde zijn nieuwe initiatieven (zowel uitbreiding en nieuwvestiging) niet vergunbaar. Voor alle waarden boven de streefwaarde is toepassing van Best Beschikbare Technieken (BBT) (zie Toetsingskader vergunningverlening milieubeheer op de Internetsite, factsheet ontvankelijke aanvraag 'Geur') noodzakelijk.
3. Bestaande bedrijven zijn in afwijking van punt 2 vergunbaar met een geurbelasting hoger dan de bovenwaarde. Gedeputeerde Staten eisen eventueel verdergaande maatregelen dan BBT om de bovenwaarde zo dicht mogelijk te benaderen.
4. Toetsing vindt plaats aan het hoogst belaste gevoelig object.
5. Vastgestelde bestemmingsplannen worden in acht genomen.
6. Toetsing van discontinue emissies (tweede deel tabel 2) vindt plaats aan alle genoemde emissiecontouren. De relatief hoogst gevonden waarde is maatgevend. De 99,99 percentiel contour wordt als indicatieve waarde bij de beoordeling betrokken.
7. Bij meerdere bronnen binnen een inrichting stellen Gedeputeerde Staten het acceptabele geurhinderniveau voor de gezamenlijke bronnen vast.
8. Maatregelen dienen bij voorkeur vastgelegd te worden in de aanvraag. Dit laat ruimte voor een melding als bedoeld in artikel 8.19 Wm.
9. Per logistiek proces of per bron moet in de beschikking een emissieniveau uitgedrukt in geur-eenheden per uur (ge/h) worden vastgelegd.